

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná stredná odborná škola podnikania
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Súkromnej strednej odbornej škole podnikania Zvolen
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z833
6. Názov pedagogického klubu	Posilnenie globálnych kompetencií v oblasti ľudských a občianskych práv
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	13.04.2022 27.4.2022 *
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Budova školy-miestnosť odbornej prípravy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Gabriela Putnková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.skolapodnikania.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- ľudské práva a slobody v čase vojen

* opäť
[Handwritten signature]

Krátka anotácia:

Vznik krízových situácií prinútilo vlády a ústredné orgány a krízové štáby prijať opatrenia na riešenie takýchto situácií. Na zvládnutie takto vzniknutých situácií boli prijaté zákonné normy, ktoré umožňujú obmedziť základné práva a slobody garantované Ústavou SR. Na stretnutí sa učitelia venovali právam a ich obmedzeniam v krízových situáciách.

12. Hlavné body stretnutia

V čase vojny možno v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas v závislosti od priebehu udalostí obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti na celom území Slovenskej republiky alebo na jej časti.

Obmedzenie základných práv a slobôd sa aplikuje s ohľadom na:

- **legalitu** - obmedzenie musí byť v súlade so zákonmi alebo na základe zákona, vylučuje použitie nižších právnych predpisov na ich obmedzenie,
- **vhodnosť** - naplnenie účelu obmedzenia, aby sa zabezpečil iný cieľ (väčšinou verejný záujem),
- **nevyhnutnosť** - cieľ sa nedá zabezpečiť iným spôsobom, ako obmedzením istého práva (vzhľadom k miere jeho porušenia),
- **proporcionalitu** - rovnováha medzi obmedzením a účelom obmedzenia

Aplikácia obmedzenia nemôže byť bez účelu, musí sledovať konkrétny cieľ. Je v súlade s právnymi predpismi a neodporuje im.

Ústava SR vo svojej prvom oddieli v čl.13 pripúšťa obmedzovanie základných práv a slobôd iba:

- a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a

slobôd,

b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo

c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

Pre pochopenie jednotlivých udalostí a ich rozdielov vysvetlili učitelia základnú terminológiu:

Mimoriadna situácia je definovaná v zákone č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva ako ohrozenie života a zdravia v dôsledku mimoriadnej udalosti. Mimoriadna udalosť je okrem iného (teda napr. živej pohromy a podobne)

Výnimočný stav v zmysle Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z., čl.4 ods.1 môže na návrh vlády vyhlásiť prezident len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k teroristickému útoku, k rozsiahlym pouličným nepokojom spojeným s útokmi na orgány verejnej moci, drancovaním obchodov a skladov alebo s inými hromadnými útokmi na majetok alebo dôjde k inému hromadnému násilnému protiprávnemu konaniu, ktoré svojím rozsahom alebo následkami podstatne ohrozuje alebo narušuje verejný poriadok a bezpečnosť štátu, ak ho nemožno odvrátiť činnosťou orgánov verejnej moci a ak je znemožnené účinné použitie zákonných prostriedkov; výnimočný stav možno vyhlásiť len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území. V zmysle Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z., čl.4. ods.2 výnimočný stav možno vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, najdlhšie na 60 dní. Ak vzniknú nové okolnosti bezprostredne súvisiace s dôvodmi, pre ktoré bol výnimočný stav vyhlásený, možno výnimočný stav predĺžiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, najviac o ďalších 30 dní.

Núdzový stav môže vláda vyhlásiť v zmysle Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z., čl.5 len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, a to aj v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živej pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie; núdzový stav možno vyhlásiť len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území. Núdzový stav možno vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, najdlhšie na 90 dní.

V čase mimo vojny a vojnového stavu sa aplikuje na riešenie krízových situácií zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu.

Krízová situácia v zmysle Ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu definovaná ako obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu po splnení podmienok ustanovených v tomto ústavnom zákone na jej riešenie vypovedať vojnu, vyhlásiť vojnový stav alebo výnimočný stav, alebo núdzový stav.

Vojnový stav a vojna sa vyhlasuje na celom území SR, vojnový stav sa vyhlási podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. vtedy, ak SR "...bezprostredne hrozí vypovedanie vojny alebo bezprostredne hrozí napadnutie cudzou mocou bez vypovedania vojny." Vojna sa vyhlasuje pokiaľ je SR "...napadnutá cudzou mocou, ktorá jej vypovedala vojnu alebo ktorá bez vypovedania vojny narušila jej bezpečnosť, alebo za podmienky, že

vypovedaním vojny Slovenská republika plní záväzky vyplývajúce z členstva v organizácii vzájomnej kolektívnej bezpečnosti alebo z medzinárodnej zmluvy o spoločnej obrane proti napadnutiu." Vojnový stav a vojna nemajú určený maximálny čas trvania, ale ich skončenie sa viaže na konkrétne udalosti.

Krízovou situáciou mimo času vojny a vojnového stavu je obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu po splnení podmienok ustanovených v ústavnom zákone alebo osobitnom zákone na jej riešenie vyhlásiť výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadnu situáciu.

Obmedzenie ľudských práv a slobôd vo vojnovom stave môže byť najviac v tomto rozsahu:

- a) obmedziť nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia núteným pobytom v ochranných krytoch a iných obdobných zariadeniach civilnej ochrany alebo evakuáciou na určené miesto,
- b) uložiť pracovnú povinnosť pre potreby ozbrojených síl, ozbrojených zborov alebo na zabezpečenie zásobovania, udržiavania pozemných komunikácií a železníc, vykonávania dopravy a rozvodu elektriny, plynu a tepla, výkonu zdravotnej starostlivosti alebo udržiavania verejného poriadku,
- c) obmedziť výkon vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na rozmiestnenie príslušníkov ozbrojených síl (ďalej len "vojak"), príslušníkov ozbrojených zborov, bojových prostriedkov, zdravotníckych zariadení, zásobovacích zariadení a záchranných služieb, ako aj využívanie nehnuteľností na účely zabezpečenia výroby, vykonávania dopravných, telekomunikačných a poštových služieb, výkonu zdravotníckej starostlivosti, veterinárnej starostlivosti, sociálneho zabezpečenia, zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu a ochranu kultúrneho fondu,
- d) obmedziť výkon vlastníckeho práva k hnutelným veciam
 1. obmedzením alebo zakázaním používania motorových vozidiel, lietadiel, vrtuľníkov, balónov a plavidiel na súkromné účely a na podnikanie,
 2. prikázaním motorových vozidiel pre potreby ozbrojených síl alebo verejných služieb,
 3. obmedzením alebo zakázaním používania vysielačích telekomunikačných zariadení a telekomunikačných okruhov,
 4. prikázaním odovzdania zbraní a streliva do povinnej úschovy ozbrojených zborov,
- e) obmedziť nedotknuteľnosť obydlia na ubytovanie vojakov, príslušníkov ozbrojených zborov alebo evakuovaných osôb,
- f) obmedziť listové tajomstvo a tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností zavedením cenzúry a obmedziť doručovanie niektorých poštových zásielok,
- g) obmedziť slobodu pohybu a pobytu zákazom vychádzania v určenom čase alebo povolením pobytu mimo obce,
- h) obmedziť alebo zakázať uplatňovanie práva pokojne sa zhromažďovať alebo

zhromažďovanie na verejnosti podmieniť povolením,

i) obmedziť právo slobodne vyhľadávať a rozširovať informácie bez ohľadu na hranice štátu a slobodu prejavu na verejnosti,

j) podriaďiť vydávanie tlače povoleniu, obsah tlače a vysielania rozhlasu a televízie podriaďiť zavedením cenzúry a zabezpečiť vstup do tlače a do vysielania rozhlasu a televízie spojený s výzvami a informáciami pre obyvateľstvo,

k) zakázať uplatňovanie petičného práva a práva na štrajk,

l) uložiť povinnosť zatemňovať obydlia a používať ochranné masky a individuálne protichemické balíčky,

m) obmedziť právo slobodne sa združovať a obmedziť alebo zakázať činnosť spolkov a iných občianskych združení, politických strán a politických hnutí a odborových organizácií,

n) nevyhlásiť voľby do národnej rady, do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov a voľbu prezidenta v pravidelných volebných obdobiach,

o) obmedziť prístup občanov k voleným a iným verejným funkciám,

p) obmedziť právo na vzdelanie obmedzením vyučovania,

r) obmedziť slobodnú voľbu povolania a právo podnikat' zákazom výkonu určitých povolanií alebo činností,

s) obmedziť právo na kolektívne vyjednávanie, na odmenu za vykonanú prácu, na platenú dovolenku na zotavenie a na primeraný odpočinok po práci a povoliť prekročenie najvyššej prípustnej dĺžky pracovného času,

t) obmedziť právo na súdnu ochranu v občianskoprávných, obchodnoprávných a pracovnoprávných veciach,

u) obmedziť ochranu prírody a krajiny a právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia.

13. Závěry a doporučení:

Na záver učiteľia skonštatovali, že v demokratickom, právnom štáte je rozumné viesť **dobromyseľnú slobodnú vecnú diskusiu (aj) o vyhlásení núdzového stavu** a to nielen z perspektívy dodržania vnútroštátneho právneho poriadku, ale aj z perspektívy poradných či súdnych orgánov Rady Európy, ktoré sa dlhodobo systematicky zaoberajú otázkami ochrany základných práv a slobôd občanov i organizácií aj v osobitných režimoch fungovania štátov. Je potrebné viesť slobodnú slušnú diskusiu na celospoločenskej, politickej i expertnej úrovni, uvádzať a spájať argumenty, holisticky sa zaoberať realitou z hľadiska jej skutkovej i právnej stránky, vytvárať a zhromažďovať znalosť a skúsenosť k problematike núdzového stavu, vrátane jednotlivých opatrení so zameraním sa na ich primeranosť, nevyhnutnosť a dočasnosť, čím dosiahneme minimalizáciu zásahov do základných práva slobôd dotknutých občanov i organizácií.

„Predstava, že štát nemá nad sebou žiadne normy a vo svojom konaní sa riadi čisto politickou účelnosťou, je nesmieme lákavá. Môže však spôsobiť slepotu a umožniť vznik štátneho správania, ktoré sa navonok zdá demokratické, no v skutočnosti je totalitné. Bud' existuje absolútne právo pre každú osobu, alebo neexistuje vôbec.“

(Romano Guardini)

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Gabriela Putnoková
15. Dátum	27.04.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Pavel Michalik
18. Dátum	28.04.2022
19. podpis	